

กรอบการพัฒนากิจกรรมเชิงพื้นที่
ตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้งศรี
ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกุ้งศรี
จังหวัดกาฬสินธุ์

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรตำบลหนองกุงศรี อำเภอนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์นี้ จัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาชุมชน ประจำปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ Supply chain ผลผลิตทางการเกษตรของอำเภอ มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่ อำเภอนองกุงศรี

การศึกษาวិเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการแผนพัฒนาด้านการเกษตรฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในอำเภอนองกุงศรีดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอนองกุงศรี

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
<u>ข้อมูลด้านกายภาพ</u>	
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๒
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๒
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๓
๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน	๓
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	๔
๓.๑ ฤดูกาล	๔
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๕
๔. เส้นทางคมนาคม	๕
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๕
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๖
<u>ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ</u>	๖
๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๖
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๗
<u>ข้อมูลด้านสังคม</u>	
๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	๗
๑.๑ เกษตรกร	๘
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๑๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๑๒
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๑๒
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๑๒
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๑๒
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๑๓
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๑๓
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๑๔
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๑๔
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๑๔
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๑๖
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๑๖
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๑๘
บรรณานุกรม	๑๙

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การแบ่งเขตการปกครอง แบ่งออกได้ ๒ เขต ๑๓ หมู่บ้านดังนี้

เขตเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี ประกอบด้วย

หมู่ที่ ๑ บ้านหนองกุ้งศรี

หมู่ที่ ๒ บ้านหนองกุ้งศรี

หมู่ที่ ๔ บ้านโนนศิลา

หมู่ที่ ๕ บ้านสะอาดนาดี

หมู่ที่ ๖ บ้านนาสาร

หมู่ ๑๒ บ้านหนองกุ้งศรี

หมู่ ๑๓ บ้านสะอาดนาดี

เขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำกั่ว ประกอบด้วย

หมู่ที่ ๓ บ้านโคกเจริญ

หมู่ที่ ๗ บ้านสระแก้ว

หมู่ที่ ๘ บ้านคำไฮ

หมู่ที่ ๙ บ้านหนองหว่า

หมู่ที่ ๑๐ บ้านโคกเจริญ

หมู่ที่ ๑๑ บ้านคำไฮ

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

ภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลหนองกุ้งศรี มีพื้นที่เป็นเนิน

สูงๆต่ำๆพื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย

พื้นที่ตอนล่าง เป็นที่ราบลุ่มเหมาะกับการเกษตร แหล่งน้ำลำธาร ที่สำคัญได้แก่ห้วยลำหนองแสนซึ่งสามารถเก็บกักน้ำไว้ได้ ตลอดปี พื้นที่ส่วนใหญ่ทำประโยชน์ทางด้านเกษตรกรรม เช่น ทำนาและทำไร่

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ตำบลหนองกุ้งศรี มีสภาพพื้นที่ป่าไม้ อยู่ทางทิศเหนือของตำบล พื้นที่ติดต่อกับตำบลโคกเค็รือ

สภาพพื้นที่ป่าเป็นป่าเสื่อมโทรมราษฎรบุกรุกแผ้วถางทำการเกษตร สภาพป่าทั่วไปของตำบลหนองกุ้งศรี ยังมีพื้นที่ป่าอยู่ตามพื้นที่สาธารณะของพื้นที่หัวไร่ปลายนา

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลหนองกุ้งศรี

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

สภาพทั่วไปของอำเภอหนองกงศรี จะมีพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจากทางทิศตะวันตก ลาดต่ำไปทางทิศตะวันออกจดกับเขื่อนลำปาว และลอนลูกคลื่นจะมีความสูงแตกต่างกันไป ส่วนมากประชากรพื้นฐานอาศัยอยู่บนพื้นที่ราบสูง เพราะถ้าเป็นราบลุ่มแล้วน้ำจะท่วมขังนานถึง 1-2 เดือน ส่วนตามที่ราบลุ่มจะมีแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ลำห้วย และพื้นที่ทำนาของเกษตรกร

ภาพแสดงความลาดชันอำเภอหนองกงศรี

(ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘.)

แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอหนองกงศรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
หนองกงศรี	๓๓,๓๔๗	๓๖๒	๑.๐๘

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในตำบลหนองกงศรี อำเภอหนองกงศรี มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายที่มีชั้นดินดานอินทรีย์ภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยานเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลางการระบายน้ำค่อนข้างมากอยู่บนชั้นที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบบริเวณหาดทรายเก่าหรือสันทรายชายทะเล เกิดจากกะอนทรายชายทะเลพบบนพื้นที่ตอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึกปานกลางถึงชั้นดานอินทรีย์มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินเป็นทรายจัด สีดินบนเป็นสีเทาแก่ ใต้ลงไปเป็นชั้นทรายสีขาวและดินล่าง ระหว่างความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นชั้นที่มีการสะสมของพวกอินทรีย์วัตถุ เหล็กหรือฮิวมัส สีน้ำตาล สีแดงชั้นเหล่านี้มีการเชื่อมตัวกันแน่นแข็งชั้นดานอินทรีย์ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์ เป็นป่าชายหาดป่าละเมาะบางแห่งใช้ปลูกมะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ หรือพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด

ปัญหา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายจัด ไม่มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชหลงเหลืออยู่และพืชมักแสดงอาการขาดธาตุอาหารให้เห็น ในช่วงฤดูแล้งชั้นดานจะแห้งและแข็งมาก รากพืชไม่สามารถไชซอนผ่านไปได้ ส่วนในช่วงฤดูฝนจะเปียกแฉะและมีน้ำแช่ขัง

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืชปลูกข้าวปลูกพืชผักหรือผลไม้ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. และทำลายชั้นดานอินทรีย์ ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดินมีวัตถุประสงค์ดิน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ในช่วงการเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกในพื้นที่ลุ่มทำทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันการแช่ขังของน้ำในช่วงมีฝนตกหนักปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกชนิดพืชที่ใช้ปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไกลบพีชปุ๋ยพืชสด (หวานถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบก่อนออกดอก ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชคลุมดินหรือมีวัตถุประสงค์พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓ สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศในตำบลหนองกุ้งศรี ฤดูหนาวเริ่มประมาณเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ อุณหภูมิต่ำอยู่ระหว่างปลายเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม เฉลี่ย ๑๙.๐ องศาเซลเซียส สำหรับฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนมิถุนายน อุณหภูมิช่วงฤดูนี้ เฉลี่ย ๒๘.๐ องศาเซลเซียส

๓.๑ ฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมีนาคมไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนและแห้งแล้ง แต่บางครั้งอาจมีอากาศเย็น บ้างครั้งเกิดพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงหรืออาจมีลูกเห็บตกก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนทุกปี เรียกว่า “พายุฤดูร้อน” อากาศร้อน จะมีอุณหภูมิระหว่าง ๓๕ - ๓๙.๙ องศาเซลเซียส ร้อนจัด มีอุณหภูมิประมาณ ๔๐ องศาเซลเซียสขึ้นไป

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ฝนตกมากในช่วงเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม แต่อาจเกิด “ฝนทิ้งช่วง” ซึ่งอาจนานประมาณ ๑ – ๒ สัปดาห์หรือบางปีอาจเกิดขึ้นรุนแรงและมีฝนน้อยยาวนานนับเดือน ในเดือนกรกฎาคม มีฝนตกเฉลี่ยประมาณ ๙๐๐ มิลลิเมตร

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ในช่วงกลางเดือนตุลาคมนานราว ๑-๒ สัปดาห์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว อากาศแปรปรวนไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็นหรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง อากาศหนาวอุณหภูมิต่ำสุด ประมาณ ๑๕ องศา

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

อำเภอหนองกุงศรี มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุด ๐.๑-๑๐ มม. ช่วงเดือน ธันวาคมและมกราคมของทุกปีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุด ๒๐๐-๓๐๐ มม. ช่วงเดือน มิถุนายนถึงกันยายน ของทุกปี

อำเภอหนองกุงศรีอุณหภูมิต่ำสุดอยู่ที่ ๑๘ องศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนมกราคมและธันวาคม อุณหภูมิสูงสุดอยู่ที่ ๔๒ องศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนเมษายน และอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีมีค่าประมาณ ๓๐ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ ๗๕

๔ เส้นทางคมนาคม

- 1) รถยนต์ การเดินทางโดยรถยนต์จากกรุงเทพฯ-กาฬสินธุ์ ระยะทาง ๕๑๙ กิโลเมตร ใช้

เส้นทางกรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา (ทางหลวงหมายเลข ๒) ถึงอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จากจังหวัด ขอนแก่นถึงอำเภอยางตลาด (บ้านฮองฮี) และเดินทางมาโดยใช้ถนนทางหลวงหมายเลข ๒๐๐๙ ประมาณ ๓๘ กิโลเมตรถึงอำเภอหนองกุงศรี

- 2) การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง

โดยมีการให้บริการรถประจำทางและมีรถตู้ประจำ

ทาง สายอุดร-กาฬสินธุ์ , รถตู้ประจำทาง สายหนองกุงศรี-กาฬสินธุ์ ของบริษัทขนส่งและบริการของเอกชน

- 3) รถไฟการเดินทางโดยรถไฟต้องเดินทางจากกรุงเทพฯ-สถานีรถไฟขอนแก่น จากจังหวัด

ขอนแก่น ต่อรถประจำทางถึงอำเภอยางตลาด (บ้านฮองฮี) แล้วต่อรถตู้ประจำทางสายกาฬสินธุ์-อุดรธานี

- 4) การเดินทางโดยเครื่องบิน ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ยังไม่มีท่าอากาศยานหรือสนามบิน

หากต้องการเดินทางโดยเครื่องบิน ต้องไปลงที่สนามบินขอนแก่น สนามบินร้อยเอ็ด หรือสนามบินอุดรธานี แล้วเดินทางต่อโดยทางรถยนต์หรือรถโดยสารประจำทาง

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

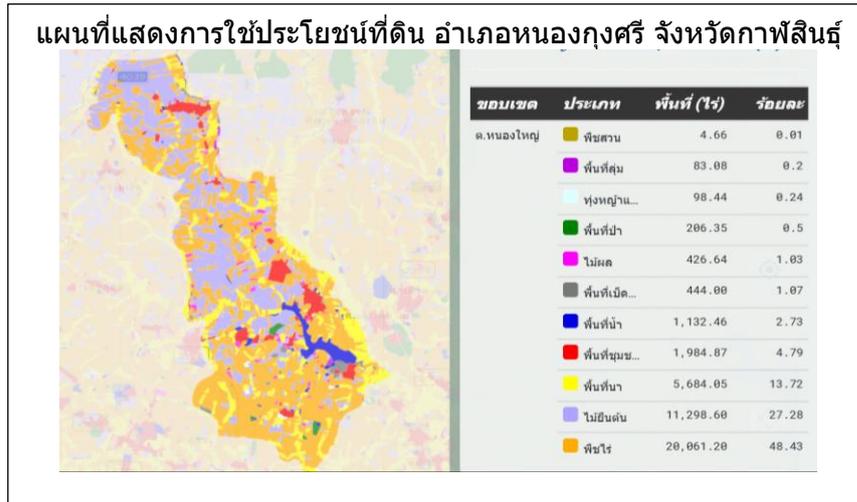
แหล่งน้ำธรรมชาติ

ตำบลหนองกุงศรี มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ ลำห้วย ได้แก่ ลำห้วยหนองแสน หนองน้ำ ได้แก่ หนองกุงและหนองคำกั่ว (บ้านหนองกุงศรี) หนองโนนศิลา (บ้านโนนศิลา) หนองแสง (บ้านนาสาร) หนองสิม (บ้านสะอาดนาดี) หนองบัวบาน (บ้านหนองริวหน้าง) หนองหอยไทร (บ้านหนองหอยไทร) หนองอนามัยและหนองฝายใหญ่ (บ้านหนองกุงเผือก)

๖ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อที่ประมาณ 33,347 ไร่ จะมีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเองเฉลี่ย 23 ไร่ ต่อครัวเรือน และแยกพื้นที่การเกษตรได้ ดังนี้

- พื้นที่ปลูกข้าว 9,491 ไร่
- พื้นที่ปลูกพืชไร่ 17,451 ไร่
- พื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น 1,594 ไร่
- พื้นที่เลี้ยงสัตว์ 41 ไร่

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองกงบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ตำบลหนองใหญ่ อำเภอหนองกงบุรี พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่พืชไร่ มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๒๐,๐๖๑.๒๐ ไร่ รองลงมา คือไม้ยืนต้น(ยางพารา) มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๑,๒๙๘.๖๐ ไร่ และนาข้าว มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๕,๖๘๔.๐๕ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกไม้ผล และพื้นที่เลี้ยงสัตว์ อำเภอหนองกงบุรี มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๒๒๙,๖๒๐ ไร่ คิดเป็นสัดส่วนจากน้อยไปหามากได้ดังนี้

ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอหนองกงบุรี ปี ๒๕๖๘

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมดพื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							รวม
		ข้าวนาปี	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	
หนองกงบุรี	๓๓๓๓๔๗	๙,๔๙๑	๘,๘๒๑	๘,๖๓๐	๑,๓๓๓	๒๖๑	๑๐,๒๖	๒,๑๕	๓๓,๐๗๗.๒๑

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกงบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘

๒.สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

สินค้าอัตลักษณ์ประจำถิ่นคือ มะม่วงมหาชนก และกำลังอยู่ระหว่างการขอรับรอง สินค้า GI ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาชีพหลัก การเกษตร เช่น ปลูกข้าว ปลูกมันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา การเลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ สุกร ปลาในกระชัง เป็ด ไก่พื้นบ้าน อาชีพรอง การทอผ้าด้วยมือ เช่น ผ้าหมี่ ผ้ามัดหมี่ ผ้าไหมมัดหมี่ การจักสาน เช่น สานกระติบข้าว

ข้อมูลด้านสังคม

๑.ประชากรของตำบลหนองกุศร์ตามข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๘ ตำบลหนองกุศร์

จำนวนประชากรจำแนกตามช่วงอายุในข้อมูล จปฐ. ปี 2568 ระดับ ตำบล

ประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดกาฬสินธุ์ อำเภอหนองกุศร์ ตำบลหนองกุศร์
มีครัวเรือนทั้งหมด 1,606 ครัวเรือน
จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ทั้งหมด 5,117 คน
เพศชาย 2,480 คน
เพศหญิง 2,637 คน
LGBTQI+ 0 คน

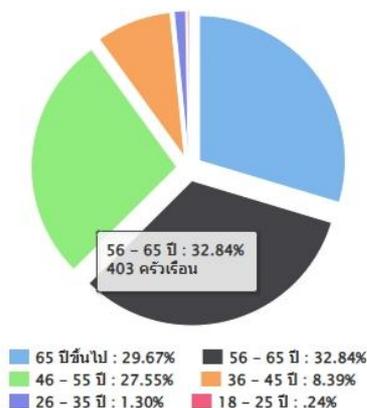
ที่	ช่วงอายุ	เพศชาย		เพศหญิง		LGBTQI+		รวม	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
1	น้อยกว่า 1 ปีเต็ม	1	0.02	1	0.02	0	0.00	2	0.04
2	1 ปีเต็ม - 2 ปี	16	0.31	8	0.16	0	0.00	24	0.47
3	3 ปีเต็ม - 5 ปี	38	0.74	32	0.63	0	0.00	70	1.37
4	6 ปีเต็ม - 12 ปี	156	3.05	171	3.34	0	0.00	327	6.39
5	13 ปีเต็ม - 14 ปี	69	1.35	47	0.92	0	0.00	116	2.27
6	15 ปีเต็ม - 18 ปี	110	2.15	112	2.19	0	0.00	222	4.34
7	19 ปีเต็ม - 25 ปี	186	3.63	192	3.75	0	0.00	378	7.39
8	26 ปีเต็ม - 49 ปี	821	16.04	845	16.51	0	0.00	1,666	32.56
9	50 ปีเต็ม - 59 ปี	472	9.22	530	10.36	0	0.00	1,002	19.58
10	60 ปีเต็มขึ้นไป	611	11.94	699	13.66	0	0.00	1,310	25.60
	รวม	2,480	48.47	2,637	51.53	0	0.00	5,117	100.00

อ้างอิง :ข้อมูล จปฐ.ปี ๒๕๖๘

๑.๑ เกษตรกร

อำเภอหนองกุงศรี มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๑,๒๒๗ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือน เกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๔๐๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๔ รองลงมาอายุระหว่าง ๖๕ ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖๗ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๕ ตามลำดับ

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

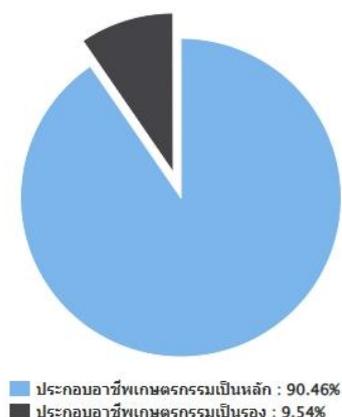
ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
65 ปีขึ้นไป	364.00	29.67
56 - 65 ปี	403.00	32.84
46 - 55 ปี	338.00	27.55
36 - 45 ปี	103.00	8.39
26 - 35 ปี	16.00	1.30
18 - 25 ปี	3.00	0.24
รวม	1,227.00	100.00

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , http://www.iau.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๘

ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอหนองกุงศรี มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑,๑๑๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๔๖ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑๑๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙.๕๔ %

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	1,110.00	90.46
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	117.00	9.54

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , http://www.iau.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๘)

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอหนองสูงศรี ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๙๖๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๘๘ รองลงมาอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๓๔๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘๓เช่า จำนวน ๑๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๙ และ ตามลำดับ

แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหนองสูงศรี อำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่(ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑๒๑๑	๑๕,๔๔๒
เช่า	๑๑๕	๙๙๔
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒๒๙	๒,๑๔๘

หมายเหตุ * ข้อมูลตามที่ตั้งแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี

** เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

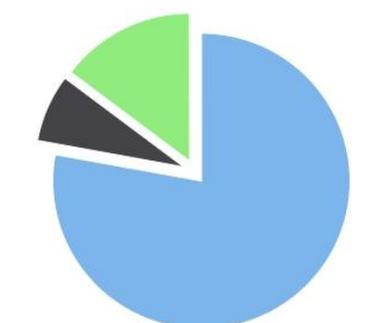
ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , http://www.iau.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

พื้นที่ถือครอง

ครัวเรือน	พื้นที่ถือครอง (ไร่)	พื้นที่ถือครองเฉลี่ย (ไร่/ครัวเรือน)
1,380.00	18,584.00	11.95

ลักษณะการถือครองที่ดิน

■ เกษตรกรเป็นเจ้าของ : 77.88% ■เช่า : 7.40%
■ อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) : 14.73%

ลักษณะการถือครองที่ดิน *

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	1,211.00	15,442.00
เช่า	115.00	994.00
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	229.00	2,148.00
รวม **	1,380.00	18,584.00

หมายเหตุ * ข้อมูลตามที่ตั้งแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี

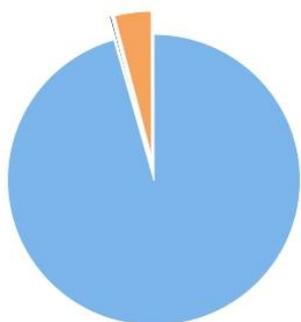
** เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , http://www.iau.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๗)

แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

■ โฉนด/น.ส.ทุกประเภท : 95.61% ■ ส.ป.ก.ทุกประเภท : .24%
■ หนังสือรับรองของหน่วยงาน : .08% ■ เอกสารสิทธิ์อื่นๆ : 4.07%

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

รวม	ประเภทเอกสารสิทธิ์			
	โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก.ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ
1,211.00	1,176.00	3.00	1.00	50.00

แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , http://www.iau.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

อำเภอหนองกุงศรี มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

เขต/จังหวัด/อำเภอ	วิสาหกิจชุมชน		เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	
	จำนวน (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (คน)
หนองกุงศรี	24	369	0	0
หนองบัว	18	289	0	0
โคกเครือ	10	95	0	0
หนองสรวง	10	144	0	0
เสาแก้ว	18	329	0	0
หนองใหญ่	34	503	0	0
ดงมูล	20	265	0	0
ลำหนองแสน	12	144	0	0
หนองหิน	27	371	0	0
รวมทั้งหมด	173	2,509	0	0

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกุงศรี)

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	หนองกง ศรี	นายบุญสี ภูยาง ผือ	๙๕๖๕๘๙๗๒๔
๒	สวนเกษตร ผสมผสานแม่ เดือน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	หนองกง ศรี	นางสิรินันท์ มาตรา	๐๙๒๕๒๐๑๒๕๖
๓	ฝึกปลอดภัย นาสาร	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๖	หนองกง ศรี	นางสาวนริศรา คำลำปาง	๐๙๖๖๖๒๗๒๖๑

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

ตำบลหนองกงศรี อำเภอหนองกงศรี มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๖ กลุ่ม ที่ดำเนินกิจกรรมแปลงใหญ่ในอำเภอหนองกงศรีมีการดำเนินการพัฒนา มั่นสำปะหลัง ๑ แปลง อ้อย ๑ แปลง

แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก(คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ ประธาน
๑	หนองกงศรี	แปลงใหญ่ผักนาสารกรีน ตำบลหนองกงศรี อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์	ผัก	๔๑	๑๙.๗๕	นางเฉลิมศรี ละมุลมอญ	๐๘๖๒๖๑๘๒๒๓
๒	หนองกงศรี	แปลงใหญ่มั่นสำปะหลัง บ้านโคกเจริญ ตำบล หนองกงศรี	มันสำปะหลัง	๓๖	๕๔๘.๒๕	นายจันทน์ ภูพาทิ	๐๘๓๓๔๐๑๔๑๗
๓	หนองกงศรี	แปลงใหญ่มั่นสำปะหลัง ม. ๑๒ ต.หนองกงศรี (สหกรณ์การเกษตรหนอง กงศรี จำกัด)	มันสำปะหลัง	๔๐	๑๓๒๘.๗๕	นายพิชรมชชัยพล มหัทธนพัชร กุล	๐๔๓๘๘๑๐๖๗
๔	หนองกงศรี	แปลงใหญ่มั่นสำปะหลัง บ้านคำไฮ ตำบลหนองกง ศรี	มันสำปะหลัง	๓๒	๘๒๑.๗๕	นายอภิวัฒน์ ราชพัฒน์	๐๖๕๙๑๘๘๕๐๗

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗ <https://co-farm.doae.go.th/profilesamplist.php>

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลหนองกุ้งศรี

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลหนองกุ้งศรี

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[] น้ำฝน []ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล

๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอหนองกุ้งศรีมีพื้นที่สำหรับมันสำปะหลัง ทั้งหมด จำนวน ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๐,๒๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๕๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๔๖.๙๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๖

ตารางที่ ๑๕ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกมันสำปะหลัง ต.หนองกุ้งศรีจ.กาฬสินธุ์

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง ๒๕,๙๘๗ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
หนองกุ้งศรี	๐	๒๕,๙๘๗	๐	๐	๒๕,๙๘๗

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๘)

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภอหนองกุ้งศรีมีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๘๒,๗๑๓ ไร่ ๘,๔๔๑ ไร่ โดยพื้นที่ปลูกมากตำบลโคกเครือจำนวน ๑๓,๒๗๓.๒๐ ไร่ จำนวน ๑,๓๔๑ ไร่ รองลงมาคือตำบลหนองกุ้งศรี จำนวน ๑๒,๙๗๔.๙๑ ไร่ ๑,๒๗๒ ไร่ และตำบลเสาแก้ว จำนวน ๑๒,๓๗๑.๕๙ ไร่ ๑,๐๕๗ ไร่ ตามลำดับ

ภาพที่ ๑๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

อำเภอหนองกงศรีมีต้นทุนการผลิต ๕,๕๕๐ บาท

แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๘ อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

รายการ	รายจ่ายต่อไร่	หมายเหตุ
ไถตะ	๒๕๐	
ไถแปร	๒๕๐	
ไถยกร่อง	๒๕๐	
พันธุ์มันสำปะหลัง	๐	
ปลูก (รถปลูก)	๓๐๐	
เบีกร่อง	๑๕๐	
กลบร่อง	๑๕๐	
ดายหญ้า	๓๐๐	ดำเนินการ ๑ - ๒ ครั้ง
ปุ๋ย ๘๐ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)	๑,๙๐๐	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๒๐๐	
เก็บเกี่ยวต้นละ๖๐๐บาท	๑,๘๐๐	
รวม	๕,๕๕๐	

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกงศรี พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรรายย่อยจะนำผลผลิตจากไร่ไปขายที่ลานรับซื้อที่มีอยู่ในทุกตำบล ตำบลละ๑-๓ แห่ง ส่วนเกษตรกรรายใหญ่ที่มีเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ รถบรรทุก จะนำไปขายที่บริษัทที่รับซื้อโดยตรงที่อยู่ตามแต่ละจังหวัด

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอหนองกงศรี มีลานรับซื้อหัวมันสำปะหลัง รวม ๓๐ แห่ง มีโรงงานแป้ง ๑ แห่ง

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๒๐ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า มันสำปะหลังโรงงาน อำเภอ หนองกงศรี

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ เป็น S๒ (เหมาะสมปานกลาง) เกือบทั้งหมด น้ำฝนเป็นปัจจัยหลัก เผชิญกับสภาวะอากาศแปรปรวน	มีลานมัน ๓๐ แห่ง และ โรงงานแป้ง ๑ แห่ง กระจายในอำเภอ	ส่งโรงแป้งในพื้นที่และอำเภอใกล้เคียง (ท่าคันโท, เมืองกาฬสินธุ์)
	ปัญหา (Pain point)	พื้งพาฟ้าฝน (น้ำฝน ๑๐๐%) เสี่ยงต่อภัยแล้ง,	กระบวนการส่วนใหญ่ยังใช้แรงงานคนและ เครื่องจักรพื้นฐานในการ	ราคาถูกกำหนดโดย โรงงานและกลไก

		ดินอาจเสื่อมสภาพจากการปลูกซ้ำ	จัดการหลังเก็บเกี่ยว	ตลาดภายนอกเป็นหลัก
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ใช้ระบบพยากรณ์อากาศแม่นยำสูง และการปรับปรุงบำรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดิน	ติดตั้งสถานีวัดความชื้น/อุณหภูมิในลานมัน เพื่อควบคุมคุณภาพก่อนส่งโรงงาน	สร้างระบบ Data แลกเปลี่ยนข้อมูลผลผลิตในพื้นที่กับโรงงานเพื่อวางแผนการรับซื้อ
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	มีเกษตรกร ปลูกมากและมี การปลูกสลับกับอ้อยโรงงาน	ผู้ประกอบการลานมัน ๓๐ ราย ทำหน้าที่เป็นตัวกลางรวบรวมผลผลิต	โรงงานแบ่งในพื้นที่รับซื้อจากเกษตรกรและลานมัน
	ปัญหา (Pain point)	ขาดการคัดเลือกพันธุ์ (ขอเพื่อนบ้าน/ซื้อทั่วไป) และใช้แรงงานคนตายหว่า (ต้นทุนแรงงานสูง)	การจัดการคิวรถขนส่งในช่วงเก็บเกี่ยวหนาแน่น (พ.ย. - มี.ค.)	ความต้องการคุณภาพแบ่งสูง (๒๕% ขึ้นไป) แต่เกษตรกรควบคุมได้ยาก
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	อบรม Smart Farmer เรื่องการคัดพันธุ์และการใช้เครื่องจักรเบาแทนแรงงานคน	ใช้ Application จัดคิวรถขนส่ง (Queue Management) เพื่อลดเวลารอคอยที่หน้าโรงงาน	โครงการเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) ที่ให้ความรู้และประกันราคาสินค้าเกรดพรีเมียม
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ต้นทุน ๕,๕๕๐ - ๖,๕๕๐ บาท/ไร่ (ค่าปุ๋ยและค่าเก็บเกี่ยวเป็นสัดส่วนหลัก)	หัวมันสดขายเข้าลานมันผลิตเป็นมันเส้นหรือส่งหัวมันสดเข้าโรงแปง	แป้งมันสำปะหลัง (Cassava Starch)
	ปัญหา (Pain point)	ผลผลิตต่อไร่อาจไม่สูงเท่าที่ควรจากการไม่คัดพันธุ์และใส่ปุ๋ยไม่ตรงสูตรดิน	สินค้ามีความชื้นสูงในช่วงฝน และคุณภาพแป้งลดลงตามอายุเก็บเกี่ยว	เป็นสินค้าโภคภัณฑ์ราคาผันผวนตามตลาดโลก
	แนวทาง/App Tech	ระบบแนะนำการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (Tailor-made Fertilizer)	เทคโนโลยีการวัดเปอร์เซ็นต์แป้งที่รวดเร็วและแม่นยำ ณ จุดรับซื้อ (Digital Starch Tester)	พัฒนาไปสู่แป้งมันสำปะหลังเกรดพิเศษ (Modified Starch) หรือผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงร่วมกับโรงงาน

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๒๑ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับการผลิตมันสำปะหลังอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยี Climate-Smart และการฟื้นฟูดินยั่งยืน
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยเกษตรแม่นยำ (Precision Farming) และการฟื้นฟูทรัพยากรดินตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG Model)
๔. หลักการและเหตุผล	อำเภอหนองกุงศรีมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังกว่า ๘ หมื่นไร่ ส่วนใหญ่เป็นดินระดับ S๒ และพึ่งพาน้ำฝน เกษตรกรเผชิญปัญหาต้นทุนการผลิตสูง (ปุ๋ย/แรงงาน) ผลผลิตต่อไร่ต่ำ และความเสี่ยงจากโรคใบด่างมันสำปะหลัง (CMD) จึงต้องนำเทคโนโลยีจากกรมวิชาการเกษตรมาประยุกต์ใช้เพื่อสู้กับสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่และเปอร์เซ็นต์แป้งให้สูงขึ้น ๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิตโดยการปรับปรุงดินด้วยวิธีธรรมชาติและเทคโนโลยีชีวภาพ ๓. เพื่อสร้างระบบเฝ้าระวังและป้องกันโรคใบด่างมันสำปะหลังอย่างเป็นระบบ
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ๒. ต้นทุนการผลิต (ค่าปุ๋ย/สารเคมี) ลดลงอย่างน้อยร้อยละ ๑๕ ๓. เปอร์เซ็นต์แป้งเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น ๒๕% ขึ้นไป
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
๘. กิจกรรมหลัก	๑. กิจกรรม Smart Soil: ปลูกปอเทืองไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสด และใช้ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟตจากกรมวิชาการเกษตร ๒. กิจกรรม Smart Seed: จัดตั้งศูนย์กระจายท่อนพันธุ์สะอาดทนแล้ง และการแข่งขันประกวดต้นรากเทคนิค DOA ๓. กิจกรรม App Tech: อบรมการใช้ระบบพยากรณ์อากาศรายตำบลและ LINE Bot ตรวจสอบโรคพืช ๕. กิจกรรม "แปลงเรียนรู้สู้ภัยอากาศ": ติดตามผลและถอดบทเรียนจากแปลงสาธิตที่ใช้การจัดการดินแบบสร้างภูมิคุ้มกัน

๙. หน่วยงานดำเนินการ	<p>หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกุงศรี</p> <p>หน่วยงานสนับสนุน: กรมพัฒนาที่ดิน (หมอดินอาสา), องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่</p>
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐) ให้ครอบคลุมรอบการปลูกต้นฝนและปลายฝน
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด หรือ งบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร
๑๒. ผลผลิต (Output)	<p>๑. พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังได้รับการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสดจำนวน [ระบุเป้าหมาย] ไร่</p> <p>๒. เกษตรกรไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ราย ได้รับความรู้และเข้าถึงเทคโนโลยี Climate-Smart</p>
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น ดินมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน และความเข้มแข็งของเครือข่ายลานมันในการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพสูงส่งเข้าสู่โรงงานแป่งในพื้นที่

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๒๒ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการยกระดับการผลิตมันสำปะหลังอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยี Climate-Smart และการฟื้นฟูดินยั่งยืน	๑. เมล็ดพันธุ์ปอเทือง/พืชปุ๋ยพืชสด ๒. ปุ๋ยชีวภาพละลายพอสเฟต (DOA) ๓. ท่อนพันธุ์สะอาดรับรองจากกรมวิชาการเกษตร ๔. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้าน Smart Farming	๑. ปรับปรุงดิน (Soil Health): ปลูกและไถกลบปอเทืองช่วงอายุ ๔๕-๕๐ วัน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ๒. จัดการท่อนพันธุ์ (Clean Seed): แخذท่อนพันธุ์ด้วยสารกระตุ้นรากและสารป้องกันเชื้อตามเทคนิค DOA ๓. Smart Tech Training: สอนการใช้ Line Bot ตรวจโรคพืชและการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ๔. แปลงเรียนรู้สู่ภัยอากาศ: ติดตั้งเซนเซอร์วัดความชื้นดินในแปลงต้นแบบ	๑. เกษตรกรในโครงการได้ใช้ท่อนพันธุ์สะอาดและใช้ปุ๋ยชีวภาพลดสารเคมี ๒. เกิดฐานข้อมูลความอุดมสมบูรณ์ของดินรายตำบลในหนองกุ้งศรี ๓. มีชุดความรู้ด้านการจัดการมันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่ S๒	๑. ผลผลิตต่อไร่ (Yield) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ และเปอร์เซ็นต์แป้งเฉลี่ยที่ ๒๕% ขึ้นไป ๒. ต้นทุนลดลง ๑๕% จากการใช้ปุ๋ยพืชสดทดแทนปุ๋ยเคมีบางส่วน ๓. ลดการแพร่ระบาดของโรคใบด่างในเขตอำเภอหนองกุ้งศรีอย่างเห็นผล	๑. ความมั่นคงทางรายได้: เกษตรกรมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น ลดความเสี่ยงหนี้สินเกษตรกร ๒. ความยั่งยืนทางนิเวศ: โครงสร้างดินดีขึ้น กักเก็บความชื้นได้นานขึ้น สู้ง่ายแล้งได้ถาวร ๓. ชีตความสามารถในการแข่งขัน: อำเภอหนองกุ้งศรีเป็นแหล่งผลิตมันสำปะหลังคุณภาพสูงมาตรฐาน BCG Model สู่ตลาดโลก	งบประมาณพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดหรือ งบกรมส่งเสริมการเกษตร	ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง.๒๕๖๘. ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอหนองงูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์. ข้อมูลครัวเรือน
กระทรวงมหาดไทย.

กรมควบคุมมลพิษ. ๒๕๖๘ รายงานสถานการณ์และคุณภาพอากาศประเทศไทย

แหล่งที่มา : <http://air4thai.pcd.go.th/webV๒/station.php?station=๔๖t>

กรมส่งเสริมการเกษตร.๒๕๖๒ **ชั้นข้อมูลชุดดิน** (ระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร)

แหล่งที่มา : <http://ssmap.doae.go.th/ssmap/>

กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

แหล่งที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๘. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**

แหล่งที่มา : <https://production.doae.go.th/>

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๘ **ขอบเขตการปกครอง** (ระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร)

แหล่งที่มา : <http://ssmap.doae.go.th/ssmap/>

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองงูงศรี ๒๕๖๘. **ข้อมูลด้านการเกษตร**. กรมส่งเสริมการเกษตร

แหล่งที่มา :brd.ricethailand.go.th, [กรมการค้าภายใน](#))